

SAMLET SAKSFREMSTILLING - HØRINGSBREV - UTKAS... RETNIGNSLINJER FOR UNIVERSELL UTFORMING

Saksbehandler: Edgar Hanssen
Arkivsaksnr.: 06/578
Arkiv: 614 &13

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
21/08	Teknisk og arealutvalget	29.02.2008

Administrasjonens utredning:**Vedlegg:**

Ingen

Andre dokumenter (ikke vedlagt):

Høringsbrevet finnes på www.miljo.no Søk: universell utforming. Se: Innhold – Høringer.
Det er på 12 sider.

Kort sammendrag:

Miljøverndep. sender ut høringsutkast hvor universell utforming skal legges til grunn for all planlegging etter plan- og bygningsloven. De økonomiske konsekvenser skal vurderes før regjeringen tar stilling til dette.

Saksopplysninger:**GENERELT OM HØRINGSBREVET**

Høringsutkastet legger opp til ei målsetting hvor alle brukergrupper med forskjellige former for funksjonshemming skal ivaretas ved planleggingen. Dette er ei svært positiv målsetting for disse gruppene, men denne må deles i to nivå. Det ene er i forbindelse med arealplanlegging og det andre er fysisk utforming av offentlige og private bygninger med allmenn bruk.

Bolighus må gis en generell planløsning pluss en individuell tilrettelegging.

I forbindelse med arealplanleggingen vil retningslinjene måtte bli mer generelle. Det pga. naturgitte forhold og detaljnivået planen kan fremstille. Det vil derfor i utstrekning måtte tilknyttes planens tekstdel.

Når det gjelder utformingen av bygninger, og spesielt de med offentlig tilgjengelighet, vil planlegging av uteareal, utforming av rom og interne trafikkområder osv. kunne angis i søknad om byggetillatelse og vurderes opp mot målsettingen. Detaljer som fargevalg, lyssetting og annen merking (bortsett fra rømningsveger), ligger ikke på kommunalt forvaltningsnivå.

Naturgitte forhold, klima og miljø er svært sentrale spørsmål i dagens Norge. Tilgjengelighet har svært sterk tilknytning til stedets topografi. Ut fra de stedlige forhold, kan en utarbeide best mulige løsninger, men er de tilfredsstillende for alle brukergrupper?

Videre har også nedbør, temperatur og vind betydning for tilgjengelighet til både private boliger og offentlige bygninger. Det er et ubestridt faktum at oppvarmede trafikkareal gir fullgod adkomst hele året, men hvordan skal evt. slike krav stilles opp i mot kravet om redusert energiforbruk?

Når en ser på brukergruppene, er det svært stor spredning. Det betyr at det er vanskelig å finne fysiske løsninger for alle former for funksjonshemninger. Det vil si at i hovedtrekk må utformingen være slik at adkomst / bruk må gi lavest mulig fysiske anstrengelser. Mht. psykisk utviklingshemmede, autister og demente, er nødvendigvis ikke de fysiske barrierene problemet, men merking med symboler vil kunne kompensere til en viss grad.

Vi har også interessekonflikter som må tas med i vurderingen av i hvor stor grad det skal være universell utforming som skal være styrende eller andre interesser. For eksempel vil også de flateste områdene være best egnet til utbygging, men de samme områdene er også underlagt Jordloven. Under forelesning i Harstad 29.11.07 v/ Lone Høgda, UUF-prosjekt Tromsø, om universell utforming var det framholdt at utbygging måtte ikke skje i bratte lier, men det ble ikke nevnt om landbruksmyndighetene hadde vært representert i prosjektgruppen.

DE ENKELTE PUNKTER – KOMMENTARER

Rikspolitiske retningslinjer.

4. Krav til den kommunale planprosessen

Pkt. c) "...relevante organisasjoner.....delta i planprosessen" Hvem er høringsinstans? Det er en mengde interessegrupper som ivaretar særinteresser for brukerne. H/S-utvalget bør kunne ivareta felles interesse. I tillegg er planene offentlig kunngjort.

5. Krav til fysisk utforming.

Pkt. b) ".....tilfredsstillende atkomst til alle bygninger...."

Hva er "tilfredsstillende"? Formuleringen er så upresis at det vil bli gjenstand for uoverensstemmelse mellom utbygger og saksbehandler.

Pkt. f) "...friområder og friluftsområder planlegges...." Her er det en sammenblanding av begrep.

Friområder er knyttet til reguleringsplan og kan kreves utbygget i forbindelse med rekkefølgebestemmelser. Målsettingen er grei, men lekeområder skal også omfatte kupert terreng som gir fysiske utfordringer for barn.

Friluftsområder går inn i betegnelsen LNF-områder. Dvs. Landbruk-, natur- og friluftsområde og omfatter oftest største delen av kommunenes arealplaner. En kan ikke se at det kan være mulig å gi tilfredsstillende adkomst til slike store areal på flere km².

2. avsnitt "...Belastninger for personer med astma og allergi skal unngås i størst mulig grad". Kravet kan til en viss grad etterkommes ved lokalisering av industriområder og krav til utslippstillatelser. Med renhold av gater hvor støv fra sandstrøing og vegsalt spyles bort, vil også luftkvaliteten bedres betydelig. Men i landlige omgivelser er pollenproblemer ikke mulig å "planlegge seg bort fra".

6. Innsigelse og klage

Et økende antall interessegrupper søker og gis adgang til *innsigelse til arealplaner*. Det vil kunne medføre at personer med en fanatisk holdning til en sak, søker posisjoner hvor vedkommende gis mulighet til å påvirke eller styre prosessen. Resultatet vil være stor forsinkelse eller i verste fall stans i en planprosess. Når så kommunene for en stor del er på etterskudd i planarbeid, vil dette slå sterkt tilbake mot andre interessegrupper og/ eller

oppgaver som haster. f. eks. alt fra skoleutbygging, næringsetablering til vannforsyning og avløpsanlegg.

UTDYPENDE FORKLARINGER.

2. Virkeområde og formål

5. avsnitt: transportmidlene også er universelt utformet. En vil oppfatte at det gjelder offentlige transportmidler som buss, trikk, tog og fly(terminaler). Slike transportmidler er det lite av i en distriktskommune og vil måtte erstattes med bruk av privatbil. Her er høgbygde 4-trekkere et meget godt supplement for framkommelighet til en stor brukergruppe. Samtidig er det et motsetningsforhold til både miljøvernmyndigheter og den statlige avgifts- / inntektspolitikk som føres. Denne interessemotsetningen må avklares med positiv løsning for brukergruppen.

3. Ansvarsforhold

Pkt a) 4. avsnitt: ...” Kommunen bør også organisere kurs...”. Kommunene har verken tid eller økonomi til å påta seg slike oppgaver. Kursene må være gratis for å få deltakere og være et statlig ansvar.

4. Krav til den kommunale prosessen.

Pkt. c) 1. avsnitt:IKT gir muligheter...som er lesbare for alle. Tekstdokumenter i Word er lesbare for alle, men plantegningene er tilknyttet spesielle kostbare programmer. Man kan ikke forvente at den alminnelige bruker har disse. Det vil i så fall begrense seg til PDF-filer.

2. avsnitt: På lik linje som H/S-utvalget, eldrerådet mv. vil evt. eget råd være høringsinstans i plansaker, men en vil tolke forslaget dit at det må kun gjelde byggesaker i næringsvirksomhet og / eller hvor offentlighet har adgang.

5. Krav til fysisk utforming.

Pkt b) er bl.a. byggeområder med fritidsbebyggelse tatt med. Formuleringen virker uklar. Det er ikke realistisk å kreve lett tilgjengelighet i hytteområder. Her vil hensyn til lov om motorferdsel i utmark, inngrep i naturen og tilgjengelighet i vinterhalvåret, være faktorer som kan skape store konflikter.

Pkt e) Transportinfrastruktur omfatter hele reisekjeden. En kjenner til at et enkelt buss-skur med tilfredsstillende tilgjengelighet har kostet 1,1 mill. kr. Det er helt urealistisk å legge opp til at det skal bygges et større antall hvor det både er lite behov og dårlig kollektivtilbud. Sentrale steder / knutepunkt kan tilrettelegges, men en må også basere seg på annen transport som dekker behovet. I tillegg må en ved slike krav ta med drifts- og vedlikeholdskostnader.

Pkt f) Her vises til pkt 5 f under avsnitt *Rikspolitiske*

Vurdering:

KONKLUSJON:

Høringsbrevet må mest ansees som en politisk visjon for å ivareta alle brukergrupper.

Retningslinjene må deles i to avdelinger:

1 – Arealplanlegging

2 – Bygningers utforming med uteareal.

Mht. pkt. 2 er en stor del allerede ivaretatt gjennom Byggforsk's detaljblad.

Videre må forhold til andre rikspolitiske målsettinger avklares slik at men unngår store interessekonflikter.

Målsettingen med kravene er positive, men i foreliggende form hvor det er en hel del uklare formuleringer som vil føre til tolkingsproblemer, og derfor vil en avvise høringsbrevet.

En vil av foranstående også gå sterkt imot innsigelsesrett da det er et økende antall interessegrupper som stiller eller vil komme til å stille et slikt krav. Konsekvensene er beskrevet i innledningen.

Saken må gjennomarbeides på nytt med konsekvensutredning før den legges ut på ny høringsrunde.

Rådmannens tilråding:

TAU slutter seg til saksbehandlers saksopplysning med kommentarer og konklusjon. Saken sendes i sin helhet over til Miljøverndepartementet som uttalelse fra Sørreisa kommune.

Teknisk og arealutvalgets behandling sak 21/08:

Behandling:

Vedtak:

Enstemmig som rådmannens tilråding:

TAU slutter seg til saksbehandlers saksopplysning med kommentarer og konklusjon. Saken sendes i sin helhet over til Miljøverndepartementet som uttalelse fra Sørreisa kommune.